

Олена В'ячеславівна СТАНІСЛАВИК
д.е.н., доцент, Державний університет "Одеська політехніка"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2481-9961>
e-mail: elenastanislavuk@ukr.net

Олександр Михайлович КОВАЛЕНКО
д.е.н., професор, Державний університет "Одеська політехніка"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9702-2772>
e-mail: a.m.kovalenko@mzeid.in

Суфьєн ЗАКХАМА
здобувач вищої освіти, Державний університет "Одеська політехніка"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2689-5709>
e-mail: sofienzakhama@ukr.net

СУЧАСНІ ФАКТОРИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто поняття інноваційного ризику підприємства, що виникає у процесі його основної діяльності або залученого до виконання інноваційних проектів. Виділено фактори виникнення необхідності інноваційних змін у діяльності підприємств та фактори, що впливають на інноваційні ризики. Позначено умови формування ризиків інноваційної діяльності. Показано деякі сучасні підходи до класифікації інноваційних ризиків підприємства та необхідність її опрацювання з метою ефективного управління ними та підприємством загалом. Запропоновано систему інноваційних ризиків підприємства за певними класифікаційними ознаками.

Ключові слова: інноваційний проект, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційний ризик, класифікація інноваційних ризиків, фактори інноваційних ризиків

ВСТУП

Інноваційна діяльність має сенс лише тоді, коли ефективність результату більше за можливий ризик, що має місце під час його досягнення. І чим більше значення ефекту від цього результату, тим вище рівень ризику, якому будуть піддаватися підприємства. Ризик і інноваційна діяльність є взаємозалежними категоріями. Це означає, що повністю уникнути ризику неможливо у цій діяльності. І тут є проблема у мінімізації ризику для підвищення ефективності результату, яка актуалізується загальною специфікою інноваційної діяльності, якій властиві: невизначеність і відкладення результату, асиметричність інформації, доступної інвесторам, новаторам, дослідникам, споживачам; високі ризики; особливі вимоги до кваліфікації персоналу і якості управління. Зазначене робить вкрай необхідним вивчення ризиків, що суттєво впливають на інноваційну діяльність.

Питанням забезпечення ефективного управління інноваційними ризиками на підприємстві та вироблення необхідних для цього елементів та інструментів присвячено багато наукових публікацій вітчизняних та закордонних авторів, зокрема: Дж.М. Кейнса, Дж. Міда, Дж. Неймана, В.В. Вітлінського, І.Т. Балабанова, С.М. Ілляшенко, В.І. Покотилова, Я.Д. Паранюк, Т.Г. Плисюк, А.О. Князевич, О.В. Крайчук, А.В. Череп та ін.

У працях цих авторів досліджено проблеми ризиків інноваційної діяльності, розроблено класифікації та якісний і кількісний аналізи різноманітних ризиків, висвітлено підходи до управління й мінімізації ризиків, розглянуто методи їх моделювання тощо. Однак слід зазначити, що незважаючи на всю вивченість цих питань, деякі з них, залишаються недостатньо висвітленими. Зокрема йдеться про сучасні фактори та наявність добре проробленої класифікації інноваційних ризиків, яка створює можливість для ефективного застосування відповідного інструментарію управління ризиком, оскільки кожному виду ризику відповідає своя система управління.

МЕТА статті – висвітлити фактори, що впливають на інноваційні ризики підприємства та запропонувати систему цих ризиків за певними класифікаційними ознаками.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є праці провідних вчених, а також матеріали періодичних видань. Під час проведення дослідження використовувалися методи аналізу та синтезу, теоретичного узагальнення, системний підхід та інші.

РЕЗУЛЬТАТИ

Будь-яке підприємство має у своєму розпорядженні

різного роду ресурси, проте для перетворення їх у продукти та послуги, а також для успішного їх продажу необхідно організувати ефективне й безперервне функціонування, що можливе лише за умови управління ризиками організації.

Управління ризиками пов'язано з великою кількістю детермінант, зокрема й психологічними, оскільки ключовою дійовою особою є людина зі своїм інтелектом, здібностями, мотивацією, особистісними особливостями, що сприяє виникненню внутрішніх протиріч у разі прийняття різних управлінських рішень. Протиріччя в управлінні залежать не тільки від внутрішніх детермінант, до яких, зокрема, відноситься вплив людського фактора, але й зовнішніх, до яких можна віднести зміни у середовищі, що оточує підприємство.

Слід відзначити, що інновації є ефективним засобом конкурентної боротьби, оскільки їх вплив на діяльність підприємства дуже широкий: зниження собівартості продуктів, формування нових потреб, забезпечення залучення інвестицій, забезпечення широкого охоплення як внутрішніх, так і міжнародних ринків, підвищення рейтингу виробника нових товарів та послуг, забезпечення формування нових ринків продуктів, послуг та технологій, вироблення нових форм організації діяльності підприємства тощо.

Механізмом мотивації, що спонукає підприємство до впровадження інновацій, є науково-технічний диференційний фінансовий результат. У зв'язку з цим для досягнення позитивного фінансового результату й конкурентоспроможності продукції необхідні постійні зміни на різних етапах управлінського й науково-технічного циклів. Підприємства, що спеціалізуються на розробленні та виробництві інноваційної продукції, пропонують покупцеві абсолютно нову продукцію більш високої якості, а також за умови використання інновацій у виробничому процесі, виробляють продукти та послуги з більш низькими витратами, і, не дивлячись на значні початкові вкладення, отримують протягом певного часу додатковий дохід, так звану технологічну ренту. Дана перевага актуальна доки інновація не стане загальнопоширеною. Підприємства, які виробляють застарілу продукцію та які застосовують застарілі технології, зазнають ринкових втрат, вони мають науково-технічний диференційний збиток, який призводить до крайніх двох сценаріїв: вимушений перехід до інновацій або вихід із ринку [1].

На необхідність в інноваційних змінах стосовно діяльності підприємства впливають такі групи факторів:

1. Психологія підприємців, з погляду їх схильності до впровадження різного роду інновацій, а також їх характер та здібності.

2. Можливості господарювання та наявність ресурсів (матеріальних, фінансових, інформаційних) для реалізації інноваційних проектів, зокрема наявність фінансових ресурсів, використання яких не вплине на основну діяльність підприємства.

3. Зовнішні умови діяльності, в рамках яких функціонує підприємство, що створюють передумови до дій керівництву із впровадження інновацій.

Відмітимо, що в результаті несприятливого прояву інноваційних ризиків, зазвичай з десяти інноваційних розробок п'ять є збитковими. З решти п'яти розробок тільки три дають змогу отримати нульовий результат.

Решта дві інновації забезпечують такий прибуток, який розподіляється на всі десять розробок обсягом не менше 40 % [2]. Проте перспективи високого прибутку від реалізації інноваційного проекту нівелиують підвищений ризик інноваційної діяльності. Рівень її ризику прямо залежить від завершеності інновацій. Чим нижче рівень завершеності інновацій, тим ризик буде вищим.

Можна виділити такі групи чинників, що впливають на інноваційні ризики підприємства:

– пов'язані з економічними й політичними аспектами інноваційної діяльності (фундаментальні);

– що визначаються динамікою ринкового стану у розрізі вітчизняного та міжнародного ринку інноваційної продукції (кон'юнктурні);

– пов'язані з наявністю й розвитком потенціалу та організаційної структури підприємства (внутрішні).

На сьогодні можна констатувати наявність різних визначень і понять ризику, підходів стосовно його класифікації, способів віднесення до певного виду. Науково обгрунтована класифікація ризику дає можливість чітко визначити місце кожного ризику у загальній системі конкретного підприємства або окремого виду діяльності. Вона забезпечує можливість ефективного застосування відповідних інструментів управління ризиком, оскільки певному виду ризику відповідає своя система управління. Можна сказати, що ефективність роботи підприємства залежить від добре відпрацьованої класифікації ризиків. У науковій літературі представлено різні класифікації ризиків, але немає єдиної побудованої системи. По суті можна нарахувати багато підходів до поділу ризиків за різними ознаками. На думку вчених [3-5], впорядкування ризиків необхідно для:

– полегшення у виявленні ризиків та уникнення помилок з їх ідентифікації;

– прискорення вибору інструментів управління ризиками конкретного виду відповідно до використовуваних класифікаційних ознак.

Отже, для того щоб мінімізувати негативний вплив ризиків на результати діяльності підприємства та його репутацію, керівництву має вже на початкових етапах формування інноваційного проекту максимально передбачити ті області й етапи, де можливо їх виникнення.

Ми дотримуємось поняття ризику підприємства як ймовірності втрат підприємством впродовж певного часу величини очікуваного доходу, прибутку, майна підприємства в повному обсязі або частини, а також необхідність здійснення додаткових, непередбачуваних витрат (вкладень), що викликані недосягненням поставленої мети.

Очевидно, що інноваційна діяльність підприємства загалом або окремих інноваційний проект мають великий ризик порівняно з консервативним аналогом, якщо він існує. Однак інноваційні ризики є лише одним з компонентів портфеля економічних ризиків, які мають будь-які підприємства, і їх вага може бути різною для різних організацій. Чим більше інноваційний проект або підприємство орієнтовані на впровадження нового, тим більше вагу буде мати інноваційний тип ризику. Також є вірним і зворотне твердження.

Інноваційний ризик являє собою ризик, що виникає як наслідок невизначеності й непередбачуваності впливу чинників ризику на інноваційну сферу діяльності, по-

чинаючи від вироблення інноваційної ідеї до реалізації на ринку, інакше кажучи, це ймовірність втрати вкладених коштів [4]. У цьому зв'язку під інноваційним ризиком можна розуміти ймовірність настання несприятливих наслідків під час створення, освоєння, поширення об'єктів інноваційної діяльності – втрат величини запланованих результатів (очікуваного доходу, прибутку, вкладеного майна) у рамках окремого реалізованого інноваційного проекту або групи проектів під час здійснення інноваційної діяльності, а також необхідність здійснення додаткових, раніше непередбачених витрат (вкладень), обумовлених недосягненням поставленої мети або досягненням часткового результату через невизначеність умов здійснення інновацій та/або неефективне управління.

Можна виділити чотири основних чинника, що впливають на інноваційні ризики:

1) глибина запланованих змін: зміни можуть бути модифікаційними, радикальними та такими, що покращують;

2) положення підприємства у зовнішньому середовищі;

3) внутрішній стан підприємства;

4) належність підприємства до певного типу новаторів, а саме відстаючі, рання більшість, ранні реципієнти та новатори.

Вченими вироблено різні класифікації ризиків, що виникають під час інноваційного процесу. Найбільш систематизовані класифікації інноваційних ризиків надано за стадіями створення та просування інновацій, проте вони не враховують повною мірою широту інноваційної діяльності.

На думку А.Н. Піотрович, інноваційні ризики можуть бути розділені за такими критеріями [4].

1) за стадіями виникнення: передопераційний та операційний;

2) за джерелами прояву: ринковий і операційний ризики; технологічний ризик; фінансовий ризик; ризик регулятивної та політичної нестабільності; правовий та законодавчий ризики; екологічний ризик; ризик виникнення обставин непереборної сили.

Вивчення літератури, в якій наводяться класифікації інноваційних ризиків [1; 4; 6-8], дало можливість звести всі ризики в єдину систему, тобто сформувати систему інноваційних ризиків підприємства за певними класифікаційними ознаками:

1. За характером ініціативи:

– активний ризик походить від ініціативи, від підприємництва. Нововведення пов'язані з ризиками, які з'являються від активної професійної діяльності. Саме в цьому полягає специфіка інноваційних ризиків;

– пасивний ризик має прояв від дозвольного проведення часу й необґрунтованих дій.

2. Обумовлені природою підприємницької діяльності:

– новаторські ризики – є ризиками, викликаними діяльністю з розроблення й реалізації неперевіраних об'єктів, а отже, пов'язаними з невизначеністю результатів застосування нововведень;

– ризики підприємливості (ініціативи) – є ризиками діяльності, викликаними внутрішніми спонуканнями підприємців до нових форм активності, що безпосередньо має зв'язок із першою ознакою, й відповідно також містить складову ризику;

– ризики свободи дій – є ризиками, пов'язаними із самостійністю прийняття рішень, особистою відповідальністю підприємців за ці рішення. Ці ризики викликані проявом новаторів своїх здібностей, волі, досвіду, певних особистих якостей, а також дотриманням економічних, правових, етичних норм поведінки;

– ризики прагнення до отримання прибутку є ризиками, зумовленими великими масштабами і великими обсягами вкладених ресурсів. У цьому випадку підприємницька діяльність має велику ймовірність заробити у разі успіху, але й значну ймовірність втратити у разі невдачі.

3. За складом ризику:

– прості, наприклад, ризик низької кваліфікації робочої сили; браку робочої сили; несвоєчасної поставки; нестачі інформації; відхилення від запланованого графіку та послідовності робіт;

– складні, наприклад, ризики мінливості економічної ситуації та законодавства; зовнішньоекономічний ризик, ризик зміни кон'юнктури; ціновий ризик; валютний ризик; інформаційний ризик; ризик соціально-політичних змін; ризик опору інноваціям; бюрократичний ризик; ризик недостатності потенціалу підприємства.

4. За швидкістю процесів, що протікають у середовищі підприємства:

– динамічний – є ризиком непередбачених змін як зовнішнього, так і внутрішнього середовища функціонування підприємства, які можуть ініціювати незаплановані витрати або втрати;

– статичний – є ризиком втрат активів унаслідок завдання шкоди власності та через недієздатність підприємства, які є можливість заздалегідь спрогнозувати та врахувати.

5. За тривалістю протікання:

– короткочасні – є ризиками, що протягом певного у часі інтервалу загрожують підприємству. До них, наприклад, можна віднести ризик неплатежу за конкретним проектом;

– постійні – є ризиками, які безперервно загрожують підприємницької діяльності та підприємству. До них, наприклад, можна віднести ризик руйнування споруд, будівель у районі з високим рівнем сейсмічної активності.

6. За рівнем охоплення напрямів діяльності підприємства:

– систематичний – є ризиком, що є характерним для всіх учасників ринку або певного виду діяльності, який має прояв у зміні окремих фаз економічного розвитку держави, зміні ринкової кон'юнктури, на які учасник ринкових відносин не може вплинути під час своєї діяльності;

– несистематичний – є ризиком, що властивий певним напрямам діяльності підприємства, який можна пов'язати з неефективним менеджментом, особливою прихильністю до ризикових дій.

7. За рівнем загрозливих втрат:

– мінімальний – є загрозою втрат прибутків від реалізації інноваційних проектів, інноваційної діяльності підприємства в умовах збереження економічної доцільності прийнятих рішень. Цей ризик насамперед властивий проектам у просуванні готових інноваційних продуктів та продуктів у незавершеній фазі впровадження;

– допустимий – можливість втрат у розмірах понесених витрат. Негативний ефект має розкид від нуля до величини повних витрат за умови відшкодування витрат власним коштом. Даний ризик властивий інноваційним проектам у реалізації інноваційного продукту у незавершеній стадії дослідно-конструкторських робіт або незавершеній стадії впровадження;

– критичний – можливість втрат у розмірах інвестиційного капіталу або більше, що вкладений в інноваційний проект. Даний ризик властивий проектам у реалізації інноваційного продукту у незавершеній стадії науково-дослідних робіт, пошукових досліджень та дослідно-конструкторських робіт.

8. За характером інноваційної діяльності:

– ризики пошукового характеру й пов'язані з ймовірністю правильного вибору ідеї та нововведення;

– реалізаційні ризики – неминуче виникають у переведенні нововведень у виробничі нововведення.

9. За об'єктом інновації:

– ринковий ризик, що визначений ймовірністю втрат капіталу через рух цін на фактори виробництва та попиту і пропозиції на ринку;

– виробничий (бізнес-ризик) виражається у помилках ефективності нововведення через відхилення тривалості інвестиційного періоду, господарського та виробничого циклів, невірний вибір системи організації й управління, підбір та підготовку кадрів;

– фінансовий ризик. Цей ризик пов'язаний зі зниженням вартості грошей та знеціненням активів під час інвестування та комерціалізації нововведень;

– ризик політичної нестабільності. Ці ризики є особливо небезпечними, оскільки вони не підлягають страхуванню та супроводжують кризові явища в економіці.

10. За сферою дії: політичні; економічні; конкурентні; правові; виробничі; комерційні; фінансові; транспортні; інвестиційні.

11. Залежно від стадії інноваційного процесу:

– ризик на етапі створення. Він може бути пов'язаний із неправильним вибором направленості нововведень. Може виникнути у результаті недооцінки ринкових тенденцій, некваліфікованого оформлення заявок на отримання охоронної документації; визнання отриманого результату таким, що не підлягає правовій охороні; імітації конкурентами створення об'єктів інноваційної діяльності. До цих ризиків відносяться ризики, пов'язані з придбанням майнових прав на об'єкти інноваційної діяльності; розголошенням інформації, яка є секретною; невиконанням зобов'язань партнерами за авторською угодою та угодою комерційної концесії; помилками оцінювачів;

– ризик на стадії освоєння. Він може виникати у разі недостатнього фінансування, порушення термінів проектних робіт, відхилення фактичних норм розробки від планових. Цей ризик, як правило, з'являється через неможливість досягнення результату з технологічного погляду; моральне старіння об'єктів інноваційної діяльності; помилки й упущення оцінювачів;

– ризик на стадії поширення. Він пов'язаний із захистом патентних прав у рамках інноваційного проекту; невірним визначенням реалізації продукту; недостатньою кількістю акцій з просування нововведення. Цей ризик зазвичай з'являється через невідповідність

документів вимогам патентування; наявність аналогів; опротестування патентів; імітацію конкурентами запатентованих об'єктів; надмірну кількість нових об'єктів інтелектуальної діяльності; обрані методи ціноутворення.

12. Залежно від стадії життєвого циклу інновації:

– ризики стадії виникнення інновацій. Вони пов'язані з ймовірністю негативного результату; отримання непатентоспроможного результату; відсутністю сертифікації інновацій; несвочасним здійсненням патентування; відсутністю результату у часовому аспекті;

– ризики стадії впровадження інновацій та їх продажів. Вони пов'язані з ймовірністю отримання негативних результатів;

– ризики стадії споживання інновацій. Вони пов'язані з ймовірністю відторгнення ринком інновацій;

– ризики стадії оновлення (процеси знищення, розвитку, заперечення та нового виникнення) – пов'язані з насиченням ринку аналогами.

13. За специфікою інноваційної діяльності:

– ризики неправильного вибору проекту (недостатній рівень обґрунтованості розстановки пріоритетів ринкової та економічної стратегії підприємства);

– ризики, пов'язані з недостатнім рівнем фінансування інноваційного (підприємство не змогло залучити достатній розмір інвестицій);

– ризик, пов'язаний із неправильним вибором джерел фінансування (реалізація проекту ускладнена або неможлива за допомогою власних коштів, наявність дефіциту доступних позикових коштів);

– ризик, що пов'язаний із невиконанням господарських угод. До нього можна віднести ризик відмови у підписанні договору з партнером після переговорів; ризик підписання договорів на невігідних умовах; ризик підписання договорів із партнерами з низькою платоспроможністю, ризик невиконання партнером вчасно зобов'язань за умовами договору;

– маркетингові ризики. Вони пов'язані із забезпеченням покупців товарами та послугами;

– ризик забезпечення прав власності (авторських прав, патенту).

14. За типом ризикової ситуації, що має місце у реалізації інноваційного проекту (результат не є досягнутим зовсім; економічні або технічні характеристики інновацій виявилися гіршими, тобто не такими, на які орієнтувалися заздалегідь; інноваційний проект реалізовано, але з перевищенням первинного кошторису; мета інноваційної діяльності досягнута, але із запізненням).

ВИСНОВКИ

Представлений класифікаційний звіт інноваційних ризиків дає можливість констатувати, що всі ознаки або прив'язані до напряму інноваційної діяльності підприємства, або носять тимчасовий характер. Проте вони не зовсім орієнтовані на ті чинники, важелі та джерела, які конкретно призводять до виникнення інноваційного ризику, тобто йдеться про причинну орієнтацію формування ризиків: ризики здебільшого класифікуються за результатом прояву на практиці. Для своєчасного виявлення ризику та його локалізації не завжди достатньо знати тимчасові параметри та загальні ознаки – потрібно враховувати специфіку впливу.

Для ефективного управління ризиками потрібна добре пророблена сучасна класифікація інноваційних ризиків, яка створює можливість для ефективного застосування відповідного інструментарію управління ризиками, оскільки кожному виду ризику відповідає своя система управління. Механізм цієї системи, що

передбачає реалізацію відповідних систематичних заходів, має бути спрямований як на запобігання, так і на реагування на ризикові події, з метою зменшення негативних і посилення позитивних наслідків у випадку їх настання.

Список використаних джерел

1. Грачева М.В., Ляпина С.Ю. Управление рисками в инновационной деятельности: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по экономическим специальностям. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. 351 с.
2. Ряховский Д.И. Государственный протекционизм в условиях мирового финансового и экономического кризиса. *Проблемы современной экономики. Евразийский международный научно-аналитический журнал*. 2008. № 4 (32). С.19–20.
3. Абчук В.А. Теория риска. Ленинград: Судостроение, 1983. 231 с.
4. Пиотрович А.Н. Макроэкономические аспекты управления инновационными рисками в народном хозяйстве: на примере нефтегазового комплекса: дис... канд. экон. наук: 08.00.05 / РНУ. Москва, 2009. 150 с.
5. Посохов І.М. Теоретичні та практичні аспекти управління ризиками корпорацій: монографія. Харків: «СЛОВО», 2014. 499 с.
6. Череп А.В., Калюжна Ю.В. Управління ризиками промислових підприємств на антикризових засадах: монографія. Запоріжжя: ЗНУ. 2017. 200 с.
7. Ткач У.В. Управління інноваційними ризиками на підприємствах харчової промисловості: дис... канд. экон. наук: 08.00.04 / ТНТУ імені Івана Пулюя. Тернопіль, 2015. 178 с.
8. Паранюк Я.Д. Система ризиків інноваційної діяльності підприємства. *Українська наука: минуле сучасне, майбутнє*. 2014. Вип. 19, ч. 1. С. 115–120.

References

1. Gracheva M.V., Lyapina S.Yu. Risk management in innovative activity. Moscow: YUNITI-DANA, 2010. 351 p. (In Russian).
2. Ryahovskiy D.I. Government protectionism in the global financial and economic crisis. *Problems of the modern economy. Eurasian International Scientific and Analytical Journal*. 2008. № 4 (32). pp. 19–20. (In Russian).
3. Abchuk V.A. Risk theory. Leningrad: Shipbuilding, 1983. 231 p. (In Russian).
4. Piotrovich A.N. Macroeconomic aspects of innovative risk management in the national economy: on the example of the oil and gas complex: diss. ... PhD in economics: 08.00.05 / RNU. Moscow, 2009. 150 p. (In Russian).
5. Posokhov I.M. Theoretical and practical aspects of corporate risk management. Kharkiv: "WORD", 2014. 499 p. (In Ukrainian).
6. Cherep A.V., Kaliuzhna Yu.V. Risk management of industrial enterprises on anti-crisis principles. Zaporizhzhia: ZNU. 2017. 200 p. (In Ukrainian).
7. Tkach U.V. Innovative risk management at food industry enterprises. Cand. Econ. Sc. thesis: 08.00.04 / Ternopil Ivan Puluj National Technical University. Ternopil, 2015. 178 p. (In Ukrainian).
8. Paraniuk Ya.D. Risks system of enterprise's innovative activity. *Ukrainian science: past, present, future*. 2014. Iss. 19, part 1. pp. 115–120. (In Ukrainian).

Olena STANISLAVYK

Doctor of Economics, Associate Professor, Odessa Polytechnic State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2481-9961>
e-mail: elenastanislavyk@ukr.net

Oleksandr KOVALENKO

Doctor of Economics, Professor, Odessa Polytechnic State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9702-2772>
e-mail: a.m.kovalenko@mzeid.in

Suphien ZAKHAMA

applicant, Odessa Polytechnic State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2689-5709>
e-mail: sofienzakhama@ukr.net

MODERN FACTORS AND CLASSIFICATION OF ENTERPRISE'S INNOVATIVE RISKS

Introduction. Today enterprises have a problem in minimizing the risk to increase the efficiency of the result, which is actualized by the general specifics of innovative activity. It makes extremely necessary to study the risks that significantly affect the innovative activity. Despite all the study of problems in the field of innovative risk management, some of the issues remain insufficiently covered. In particular, it is about modern factors and the availability of well-developed classification of innovative risks, which creates an opportunity for effective using the appropriate risk management tools, because each type of risk has its own management system.

The purpose of the paper is to highlight the factors that affect the innovative risks of the enterprise and to propose a system of these risks according to certain classification signs.

Results. The concept of innovative risk of the enterprise is considered. The factors of emergence of necessity of innovative changes in activity of the enterprises and the factors influencing innovative risks are highlighted. The conditions for the formation of

risks of innovative activity are indicated. Some modern approaches to the classification of innovative risks of the enterprise and the need for its development are shown. The system of innovative risks of the enterprise according to certain classification signs is offered.

Conclusion. The presented classification set of innovative risks makes it possible to state that all the signs are either tied to the direction of innovative activity of the enterprise, or are temporary. However, they are not entirely focused on those factors, levers and sources that specifically lead to the emergence of innovative risk, that is, we are talking about the causal orientation of risk formation: risks are usually classified according to the results of manifestation in practice. For timely identification of risk and its localization, it is not always enough to know the time parameters and general characteristics – you need to take into account the specifics of the influence. Effective risk management requires a well-developed, modern classification of innovative risks, which allows for the effective use of appropriate risk management tools, because each type of risk has its own management system. The mechanism of this system, which includes the implementation of appropriate systematic actions, should be aimed at both preventing and responding to risk events.

Keywords: innovative project, innovative activity, innovative process, innovative risk, classification of innovative risks, factors of innovative risks